

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 września 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. W. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 15 marca 2016 r.

W trakcie kontroli została przedłożona umowa o pracę zawarta w dniu 15 marca 2016 r. pomiędzy A. B. prezes zarządu, a A. W., na czas nieokreślony od 15 marca 2016 r., rodzaj umówionej pracy: koordynator usług cateringowych, w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem: płaca zasadnicza 3.500 zł oraz premia uznaniowa. W/w umowa została podpisana w trakcie przebywania na zwolnieniu lekarskim prezesa zarządu – A. B..

Jak wynika z dokumentów zewidencjonowanych w systemie informatycznym organu rentowego A. W. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownik od dnia 15 marca 2016 r., a już od 2 maja 2016 r. stała się niezdolna do pracy w związku z ciążą. Zwolnienia lekarskie zostały wystawione na okres od 2 maja 2016 r. do 19 września 2016 r. Z akt sprawy wynika, że A. W. została zatrudniona na specjalnie utworzonym stanowisku. Powierzone ubezpieczonej obowiązki przed jej zatrudnieniem wykonywał prezes zarządu na podstawie umowy o pracę z wynagrodzeniem 5.800 zł brutto. Obecnie nikt nie został zatrudniony na miejsce ubezpieczonej, gdyż właściciele spółki stracili zaufanie do zatrudnienia kogokolwiek, prezes zarządu przejął te obowiązki.

Przed zatrudnieniem u płatnika składek ubezpieczona nie posiadała żadnego tytułu do ubezpieczenia chorobowego, z którego nabywa się prawo do świadczeń w związku z niezdolnością do pracy. W okresie od 22 stycznia 2016 r. do 14 marca 2016 r. była zgłoszona jako osoba bezrobotna.

Zdaniem ZUS, przedstawione okoliczności sprawy – w szczególności zawarcie umowy o pracę z A. W. było czynnością pozorną, której celem było obejście przepisów prawa i dzięki temu uzyskanie świadczeń wypłacanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które przysługują wyłącznie osobie mającej status pracownika. Zatem umowa ta została zawarta dla pozorów i tym samym jest nieważna z mocy prawa.

/decyzja – k. 48 – 50 akt ZUS/

A. W. w dniu 18 października 2016 r. złożyła odwołanie od w/w decyzji organu rentowego i zaskarżonej decyzji zarzuciła:

- pobieżną analizę sytuacji ubezpieczonej oraz niewyjaśnienie w sposób wszechstronny istniejącego stanu faktycznego poprzez niezasadne ustalenie, iż nie była objęta ubezpieczeniem w okresie powstania niezdolności do pracy i nie wykonywała faktycznie pracy,
- naruszenie prawa tj. art. 83 §1 kc w zw. z art. 300 kp poprzez jego niewłaściwe zastosowanie skutkujące arbitralnym uznaniem przez organ rentowy, że zawarta umowa o pracę w dniu 15 marca 2016 r. była nieważna bowiem została zawarta dla pozorów.

W konsekwencji wniosła o uchylenie przedmiotowej decyzji i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy.

/odwołanie – k. 2 – 8/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 19 października 2016 r. organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania.

/odpowiedź na odwołanie – k. 10 – 11/

Na rozprawie w dniu 17 lutego 2017 r. płatnik przyłączył się do odwołania.

/protokół rozprawy – z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:02:59/

Na rozprawie w dniu 9 maja 2017 r. pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Spreczyował wartość przedmiotu sporu na kwotę 13.398 zł.

/protokół rozprawy – z dnia 9 maja 2017 r. – 00:26:30 – 00:33:46 – płyta CD – k. 301 /

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona A. W. posiada wykształcenie zawodowe. Ukończyła (...) Szkołę Zawodową i z wykształcenia jest sprzedawcą.

/suplement dyplomu – k. 17 akt ZUS/

Wnioskodawczynie posiada następujące doświadczenie zawodowe:

- w okresie od 24 września 2010 r. do 19 stycznia 2016 r. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Sp. z o.o. Sp. k. W trakcie zatrudnienia zajmowała stanowiska pracy: kasjera/sprzedawcy w dziale kas oraz referenta ds. administracyjno-kontrolnych.

/świadczenie pracy – k. 31 akt ZUS/

Bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia w firmie płatnika składek ubezpieczona była bezrobotna.

/bezsporne/

Spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w A. jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym od 26 maja 2010 r. Przedmiotem działalności spółki jest przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering). Prezesem zarządu spółki jest A. B.. Zapytania dotyczące ofert zaczynają się od stycznia, proces zamówień zaczyna się od lutego.

/wypis z KRS – k. 32 – 37 akt ZUS, zeznania świadka M. B. z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:22:04 – 01:04:42 – płyta CD – k. 98/

Wnioskodawczynie A. W. została zatrudniona w (...) Sp. z o.o. w A. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od 15 marca 2016 r. w pełnym wymiarze czasu na stanowisku koordynatora usług cateringowych z wynagrodzeniem 3.500 zł brutto. Miejsce wykonywania pracy: ul. (...) w A..

/umowa o pracę – k. 30 akt ZUS/

Ubezpieczona o możliwości zatrudnienia w firmie płatnika składek dowiedziała w trakcie wizyty w urzędzie pracy, podczas której poznała prokurenta spółki (...).

/zeznania świadka M. B. z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:22:04 – 01:04:42 – płyta CD – k. 98, zeznania wnioskodawczynie z dnia 17 marca 2017 r. – 00:18:25 – 00:39:03 – płyta CD – k. 125 w zw. z zeznaniami z dnia 9 maja 2017 r. – 00:11:45 – 00:15:48 - płyta CD – k. 301/

Wnioskodawczynie podjęła zatrudnienie w spółce (...) Sp. z o.o., gdyż spółka poszukiwała pracownika biurowego, który by przejął część obowiązków biurowych prezesa zarządu A. B., która przebywała na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

/zeznania świadka M. B. z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:22:04 – 01:04:42 – płyta CD – k. 98, zeznania wnioskodawczyni z dnia 17 marca 2017 r. – 00:18:25 – 00:39:03 – płyta CD – k. 125 w zw. z zeznaniami z dnia 9 maja 2017 r. – 00:11:45 – 00:15:48 - płyta CD – k. 301/

Ubezpieczona została pouczona o warunkach zatrudnienia i uprawnieniach pracowniczych.

/informacja o warunkach zatrudnienia – k. 28 akt ZUS, oświadczenie – k. 23 akt ZUS/

Wnioskodawczyni podejmując pracę w firmie (...) posiadała ważne do 16 kwietnia 2018 r. orzeczenie lekarskie o zdolności do pracy na stanowisku referenta ds. administracyjno – kontrolnych.

/orzeczenie lekarskie – k. 25 akt ZUS/

Ubezpieczona poddała się badaniom lekarskim w dniu 22 kwietnia 2016 r. i lekarz nie stwierdził przeciwwskazań do podjęcia pracy na stanowisku koordynatora usług cateringowych. W trakcie badania wnioskodawczyni nie podała, że jest w ciąży i że poddawała się leczeniu.

/zaświadczenie lekarskie – k. 24 akt ZUS, dokumentacja medyczna – k. 201 – 210/

Ubezpieczona A. W. w dniach 15 – 16 marca 2016 r. odbyła szkolenie z zakresu BHP.

/karta szkolenia BHP – k. 26 akt ZUS/

Wnioskodawczyni otrzymała na piśmie zakres obowiązków. Do obowiązków ubezpieczonej jako koordynatora usług cateringowych należało:

- odbieranie poczty email,
- informacja o wpływających zapytaniach ofertowych,
- wyszukiwanie ofert na (...).

/zakres obowiązków – k. 29 akt ZUS, zeznania świadka M. B. z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:22:04 – 01:04:42 – płyta CD – k. 98, zeznania wnioskodawczyni z dnia 17 marca 2017 r. – 00:18:25 – 00:39:03 – płyta CD – k. 125 w zw. z zeznaniami z dnia 9 maja 2017 r. – 00:11:45 – 00:15:48 - płyta CD – k. 301/

Wnioskodawczyni w ramach swoich obowiązków zajmowała się archiwizowaniem dokumentów, monitorowaniem poczty, pracą na portalu, zajmowała się szeroko rozumianymi usługami cateringowymi, zbierała informacje na temat atrakcji, szukała zleceń, zajmowała się także dokumentami z wypożyczalni aut. Ubezpieczona nie odpowiadała na emaile. Sprawdzała dostawy przyjeżdżające do firmy. Kontaktowała się z podwykonawcami. Wnioskodawczyni miała własny login do komputera. Ubezpieczona raportowała przełożonemu z wykonanej pracy. Kontaktowała się ze swoim przełożonym także telefonicznie.

/zeznania świadka M. B. z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:22:04 – 01:04:42 – płyta CD – k. 98, zeznania świadka M. Ż. z dnia 17 lutego 2017 r. – 01:08:47 – 01:12:01 płyta Cd – k. 98, zeznania świadka M. G. z dnia 17 marca 2017 r. – 00:07:32 – 00:17:12 – płyta CD – k. 125, zeznania wnioskodawczyni z dnia 17 marca 2017 r. – 00:18:25 – 00:39:03 – płyta CD – k. 125 w zw. z zeznaniami z dnia 9 maja 2017 r. – 00:11:45 – 00:15:48 - płyta CD – k. 301, zeznania świadka S. O. z dnia 9 maja 2017 r. – 00:04:04 – 00:11:45 – płyta CD – k. 301, wykaz bilingów – k. 220 - 227/

Wnioskodawczyni swoje obowiązki wykonywała w godzinach od 8.00 do 16.00 przy ul. (...) oraz jeździła na kuchnię, gdzie przygotowywano posiłki. Przyjeżdżały tam dostawy, które sprawdzała.

/zeznania świadka M. B. z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:22:04 – 01:04:42 – płyta CD – k. 98, zeznania świadka M. L. z dnia 17 lutego 2017 r. – 01:04:42 – 01:08:47 – płyta Cd – k. 98, zeznania świadka M. Ż. z dnia 17 lutego 2017 r. –

01:08:47 – 01:12:01 płyta Cd – k. 98, zeznania świadka T. K. z dnia 17 lutego 2017 r. – 01:12:01 – 01:16:59 – płyta CD – k. 98, zeznania świadka M. G. z dnia 17 marca 2017 r. – 00:07:32 – 00:17:12 – płyta CD – k. 125, zeznania wnioskodawczynie z dnia 17 marca 2017 r. – 00:18:25 – 00:39:03 – płyta CD – k. 125 w zw. z zeznaniami z dnia 9 maja 2017 r. – 00:11:45 – 00:15:48 - płyta CD – k. 301, zeznania świadka S. O. z dnia 9 maja 2017 r. – 00:04:04 – 00:11:45 – płyta CD – k. 301/

Ubezpieczona w pracy korzystała ze swojego telefonu komórkowego.

/rachunek szczegółowy – k. 221 – 229/

Polecenia ubezpieczonej w ciągu dnia w pracy wydawał M. B..

/zeznania świadka M. B. z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:22:04 – 01:04:42 – płyta CD – k. 98, zeznania wnioskodawczynie z dnia 17 marca 2017 r. – 00:18:25 – 00:39:03 – płyta CD – k. 125 w zw. z zeznaniami z dnia 9 maja 2017 r. – 00:11:45 – 00:15:48 - płyta CD – k. 301/

Wnioskodawczynie w trakcie zatrudnienia nie była upoważniona do podpisywania i sporządzania dokumentów.

/bezsporne/

W trakcie zatrudnienia ubezpieczona podpisywała listy obecności.

/listy obecności – k. 14 – 15 akt ZUS, ewidencja czasu pracy – k. 9 – 13 akt ZUS, zeznania świadka M. B. z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:22:04 – 01:04:42 – płyta CD – k. 98, zeznania wnioskodawczynie z dnia 17 marca 2017 r. – 00:18:25 – 00:39:03 – płyta CD – k. 125 w zw. z zeznaniami z dnia 9 maja 2017 r. – 00:11:45 – 00:15:48 - płyta CD – k. 301/

Wnioskodawczynie kwitowała odbiór wynagrodzenia na listach płac.

/listy płac – k. 5 – 8 akt ZUS, zeznania świadka M. B. z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:22:04 – 01:04:42 – płyta CD – k. 98, zeznania wnioskodawczynie z dnia 17 marca 2017 r. – 00:18:25 – 00:39:03 – płyta CD – k. 125 w zw. z zeznaniami z dnia 9 maja 2017 r. – 00:11:45 – 00:15:48 - płyta CD – k. 301/

Wnioskodawczynie przed podjęciem zatrudnienia w spółce (...) leczyła się z powodu niepłodności. W ciążę zaszła w wyniku inseminacji.

/dokumentacja medyczna w kopercie – k. 117, zeznania wnioskodawczynie z dnia 17 marca 2017 r. – 00:18:25 – 00:39:03 – płyta CD – k. 125 w zw. z zeznaniami z dnia 9 maja 2017 r. – 00:11:45 – 00:15:48 - płyta CD – k. 301, zestawienie – k. 150, dokumentacja medyczna – k. 236, k. 240 – 246, 251 – 288, zeznania świadka S. O. z dnia 9 maja 2017 r. – 00:04:04 – 00:11:45 – płyta CD – k. 301/

Wnioskodawczynie podejmując pracę w firmie płatnika składek była w ciąży. Zdarzało się, że w godzinach pracy była na badaniach lekarskich.

/karta przebiegu ciąży – k. 110, dokumentacja medyczna w kopercie – k. 117, historia choroby – k. 248, 251 – 288, zeznania świadka S. O. – protokół rozprawy z dnia 9 maja 2017 r 00:04:04 – 00:11:45 – płyta CD k. 301/

Ubezpieczona świadczyła pracę od 15 marca 2016 r. Od 2 maja 2016 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. Dziecko urodziła w dniu 2 listopada 2016 r.

/bezsporne, zestawienie – k. 150, dokumentacja medyczna w kopercie – k. 117, historia choroby – k. 154 – 188, k. 248, 251 – 288, zaświadczenie – k. 189, historia choroby w kopercie – k. 234/

W czasie choroby ubezpieczonej nikt nie został zatrudniony na jej stanowisku pracy, gdyż A. B., której obowiązki przejęła wnioskodawczynie powróciła w maju 2016 r. do pracy.

/zeznania świadka M. B. z dnia 17 lutego 2017 r. – 00:22:04 – 01:04:42 – płyta CD – k. 98/

Spółka z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej osiągnęła od stycznia do lipca 2016 r. przychód w wysokości 593.346,38 zł, zakupy i koszty wyniosły 407.337,32 zł, a dochód wyniósł: 166.445,20 zł.

/rachunek zysków i strat – k. 61 – 68/

Spółka w okresie 2015 – 2016 oprócz ubezpieczonej zatrudniała następujących pracowników:

- A. B. od 1 lutego 2012 r. z wynagrodzeniem 5800 zł brutto miesięcznie,
- A. G. na podstawie umowy zlecenie od 20 września 2016 r. z wynagrodzeniem za wrzesień 2016 r. w wysokości 712 zł brutto,
- D. B. w okresie od 10 kwietnia 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r. z wynagrodzeniem za kwiecień 2015 r. 2500 zł brutto.
- D. D. na stanowisku kelnera od 7 listopada 2015 r. z wynagrodzeniem za listopad 2015 r. 100 zł brutto,
- J. J. na stanowisku kelnera od 7 listopada 2015 r. z wynagrodzeniem za listopad 2015 r. 100 zł brutto,
- M. K. na stanowisku kelnera od 6 listopada 2015 r. z wynagrodzeniem za listopad 2015 r. 200 zł brutto,
- A. K. na stanowisku kucharza od 6 listopada 2015 r. z wynagrodzeniem za listopad 2015 r. 200 zł brutto,
- M. L. w okresie od 10 kwietnia 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r. z wynagrodzeniem za kwiecień 2015 r. 2500 zł brutto,
- P. O. na stanowisku kierowcy od 15 lipca 2015 r. do 26 października 2015 r. z wynagrodzeniem 220 zł brutto miesięcznie,
- D. S. na stanowisku kucharza od 6 listopada 2015 r. z wynagrodzeniem za listopada 2015 r. 200 zł brutto,

/zestawienie pracowników – k. 37 – 38 akt ZUS, zestawienie wynagrodzeń – k. 39 – 60/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy i aktach organu rentowego oraz w załączonych aktach osobowych ubezpieczonej, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała, a także w oparciu o zeznania wnioskodawczyni oraz przesłuchanych w sprawie świadków.

Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę w całości, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający do wyjaśnienia spornej okoliczności – a mianowicie czy zawarta przez ubezpieczoną w dniu 15 marca 2016 r. umowa o pracę, nosi cechy pozorności i czy została zawarta jedynie dla uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia w związku z ciążą. Sąd dał wiarę zeznaniom wyżej wskazanych świadków oraz wnioskodawczyni, w których wskazali na realność zawartej umowy o pracę oraz faktyczne świadczenie pracy przez wnioskodawczynię w ramach powyższej umowy o pracę w przedmiotowym okresie.

W ocenie Sądu zeznania te w niniejszej sprawie są jasne, logiczne, niesprzeczne oraz wzajemnie uzupełniają się. Wersję zdarzeń przedstawioną przez wnioskodawczynię potwierdzają świadkowie, osoby obce dla każdej ze stron (za wyjątkiem S. O. – narzeczonego wnioskodawczyni), a więc nie mające interesu w tym by zeznawać na korzyść, którejkolwiek ze stron. Stwierdzić należy, iż wskazane przez wymienione wyżej osoby okoliczności znajdują również potwierdzenie w treści dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a więc w pozostałym zebranych w sprawie materiale dowodowym powołanym w opisanym stanie faktycznym.

Sąd uznał zeznania wnioskodawczyni oraz świadków za wiarygodne, gdyż są konsekwentne, znajdują oparcie w materiale dowodowym w postaci dokumentów świadczących również o faktycznym wykonywaniu pracy przez wnioskodawczynię oraz wzajemnie korespondują ze sobą.

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, iż złożone do akt dokumenty nie były kwestionowane przez ZUS, a zeznania wnioskodawczyni oraz świadków nie zostały zasadnie podważone w toku procesu przez organ rentowy, który nie przedstawił w czasie postępowania przed sądem żadnych dowodów na poparcie swoich racji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie w świetle zgromadzonego materiału dowodowego według przeprowadzonej wyżej oceny dowodów zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 i 13 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963 z późn. zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60 poz. 636 z późn. zm.), osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Natomiast, jak stanowi art. 4 w ust 1 i 2 w/w ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

W myśl art. 22 §1 kp przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosownie do treści § 1¹ art. 22 kp, zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

Zaś zgodnie z § 1² art. 22, nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy, określonych w § 1.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W niniejszej sprawie odwołująca się – A. W. zawarła z (...) Sp. z o.o. w dniu 15 marca 2016 r. umowę o pracę, która stanowiła stosowną podstawę do zastosowania w/w regulacji i przyjęcia, iż uzyskała ona prawo do świadczeń określonych w ustawie zasiłkowej. Jednakże ważność tej umowy została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana. Niewątpliwie bowiem umowa o pracę z dnia 15 marca 2016 r. nie została zawarta dla pozor, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c.

Stosownie do treści art. 58 §1 kc, czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

Zaś w myśl § 2 w/w przepisu, nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Po pierwsze podkreślić należy, iż zawarcie przedmiotowej umowy o pracę nie miało na celu obejście przepisów ustawy, gdyż osiągnięcie wskazanych przez organ rentowy celów jest zgodne z ustawą. Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, iż zachowanie wnioskodawczynie zostało zakwalifikowane jako zgodne z prawem. W tym miejscu należy rozważyć, czy zachowanie to nie narusza zasad współzycia społecznego, gdyż zgodnie z w/w art. 58 § 2 kc nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. W wyroku z dnia 18 października 2005 roku (sygn. akt II UK 43/05, opubl. OSN Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 15 – 16, poz. 251) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, ale nie może to oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań oraz korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia (np. urodzeniem dziecka i niezdolność do pracy w okresie ciąży) i ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania świadczeń obliczonych od tej podstawy. Taka umowa o pracę jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. W niniejszej sprawie wnioskodawczynie zawarła kwestionowaną umowę o pracę na 7 miesięcy przed urodzeniem się dziecka (2 listopad 2016 r.). Trudno uznać, iż jest to krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia, zważywszy że ciąża trwa 9 miesięcy (10 miesięcy księżycowych). Wnioskodawczynie faktycznie świadczyła pracę od 15 marca 2016 r. do 2 maja 2016 r. i dopiero wtedy, gdy okazało się, że pogorszył się jej stan zdrowia w związku z ciążą skorzystała ze zwolnienia lekarskiego.

Okoliczność, iż ubezpieczona nie poinformowała w trakcie badania przez lekarza medycyny pracy o fakcie ciąży i leczeniu z tym związanym, nie niweczy faktu, że wykonywała zatrudnienie. Nawet gdyby była niezdolna do pracy, nie miałyby to wpływu na rozstrzygnięcie, bowiem w takiej sytuacji pracując, czyniła to na własne ryzyko.

Także okoliczność, iż zdarzyło się, że w godzinach pracy była na badaniach również nie ma wpływu na rozstrzygnięcie, skoro pracodawca wyrażał zgodę na taką praktykę.

Prawo pracy nie przewiduje zakazu zatrudniania kobiet w ciąży poza art. 176 kp, a więc sam fakt, że wnioskodawczynie była w ciąży w dacie zawierania umowy o pracę nie oznacza, wbrew twierdzeniom organu rentowego, że wnioskodawczynie nie świadczyła pracy. Pracodawca zawierając umowę o pracę z ubezpieczoną jeżeli wiedziałby o tym, że wnioskodawczynie jest w ciąży to nie mógłby z tego powodu dyskryminować jej w zakresie zatrudnienia. Dodatkowo wskazać należy, iż ubezpieczona faktycznie podjęła pracę i wykonywała ją. Dopiero w maju 2016 r., skorzystała za zwolnienia lekarskiego. Sąd Okręgowy podziela również stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 14 lutego 2006 r., z którego wynika, iż trudno uznać, że dążenie do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym może być uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu obejście prawa. Przeciwnie jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia. Między innymi dlatego kobietom ciężarnym przysługuje ochrona przed odmową zatrudnienia z powodu ciąży, a odmowa nawiązania stosunku pracy, podyktowana taką

przyczyną, jest traktowana jako dyskryminacja ze względu na płeć (wyrok SN z dnia 14.02.2006 r., III UK 150/2005, Lex nr 272551).

Zgodnie z treścią art. 83 kc nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, okoliczność, na którą Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, iż nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z faktycznym wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr 9, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, opubl: OSNAPiUS rok 2002, Nr 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, opubl: OSNAPiUS rok 1997, Nr 15, poz. 275; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, opubl: OSNAPiUS rok 2005, Nr 15, poz. 235, str. 712).

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, jest zatrudnienie jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy, a pracodawcy do przyjmowania tego świadczenia i dawania wynagrodzenia, lecz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany.

Na uwagę zasługuje także stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z 14 marca 2001 r. (II UKN 258/00, OSNP 2002/21/527), zgodnie z którym nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował i wypłacał z tego tytułu wynagrodzenie za pracę. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

Sąd Okręgowy w Łodzi podziela również pogląd Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04 opublikowanym w OSNP 2005/15/235), w którym stwierdza się, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 kc w zw. z art. 300 kp).

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę.

Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, iż wnioskodawczyni pracę podjęła i faktycznie ją świadczyła, a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie co potwierdzają oprócz zeznań świadków i wnioskodawczyni dokumenty znajdujące się w aktach sprawy. W ocenie Sądu należycie zostały wyjaśnione i uprawdopodobnione motywy związane z zatrudnieniem wnioskodawczyni. Zatrudnienie ubezpieczonej było podyktowane rzeczywistymi potrzebami pracodawcy. Potrzebny był pracownik do prac biurowych, z uwagi na długotrwałą chorobę A. B. – prezesa zarządu spółki.

Jednocześnie ustalone okoliczności faktyczne sprawy uprawniają Sąd do oceny kwestii wynagrodzenia określonego w umowie o pracę pomiędzy wnioskodawczynią a płatnikiem składek.

Zgodnie z art. 78 kp wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Otrzymywana przez skarżącą, we wskazanych wyżej warunkach, kwota wynagrodzenia 3.500 zł brutto miesięcznie, zważywszy na zakres obowiązków ubezpieczonej oraz kondycję finansową płatnika, nie jest kwotą wygórowaną.

Sąd Okręgowy podziela w tym miejscu stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w treści wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r. w sprawie II UK 309/09, opubl. LEX nr 604210 „Zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji w granicach jej treści i przedmiotu”. Kwestia oceny samej wysokości wynagrodzenia określonego w spornej umowie pod kątem jego zgodności z zasadami współzycia społecznego, czy też z przepisami ustawy może być przedmiotem nowej decyzji ZUS. W decyzji tej organ rentowy może rozstrzygnąć, czy ustalone przez strony wynagrodzenie było faktycznie adekwatne do powierzonych obowiązków oraz uzasadnione zasobami finansowymi pracodawcy.

Zdaniem Sądu, nie można zatem podzielić stanowiska reprezentowanego przez organ rentowy, że ubezpieczona podjęła zatrudnienie jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Nie była to także umowa pozorna. O pozorności można mówić jedynie wówczas, gdy oświadczenie woli złożone jest drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. A zatem strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę. Spółka chciała zatrudnić skarżącą, jako koordynatora usług cateringowych i miała ku temu realne powody. Ubezpieczona zaś świadczyła pracę i otrzymywała stosowne wynagrodzenie. A zatem niewątpliwie brak było po obydwu stronach zgody na zatrudnienie pozorne.

Uwzględniając poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w przytoczonych orzeczeniach, należy uznać, że w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu jej stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (np. choroby), nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa. Zawarcie umowy o pracę przez wnioskodawczynię z płatnikiem składek w świetle zebranego materiału dowodowego, w ocenie Sądu Okręgowego nie było też sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze Sąd doszedł do przekonania, iż decyzja organu rentowego wydana została w oparciu o błędnie ustalony stan faktyczny i nie znajduje ona oparcia w realiach niniejszej sprawy.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję jak w pkt 1 sentencji wyroku uznając odwołanie za zasadne.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 wyroku. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Stosownie do art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika zalicza się wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzeń pełnomocników Sąd ustalił, w oparciu o § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS wraz z aktami rentowymi

K.K.-W.